

2. VLADAVINA PRAVA

“Postoji zdrav pravni okvir i efikasno sprovođenje zakona u skladu sa evropskim standardima. Policija, pravosudni i kazneni sistem deluju nepristrasno i u potpunosti poštuju ljudska prava. Svi imaju jednak pristup pravosuđu i niko nije iznad zakona: prekršioci ne prolaze nekažnjeno. Uspostavljene su jake mere za borbu protiv etnički motivisanog kriminala, kao i privrednog i finansijskog kriminala.”

Tekuća situacija

Iako se stopa kriminala na Kosovu stalno poboljšava tokom četiri i po godine od dolaska UNMIK-a, nasilje od 17. do 20. marta 2004. godine pokazalo je krhkost bezbednosne situacije etničkih zajednica u oblastima gde one čine manjinu.

Postignuti rezultati od 1999. godine uključuju:

- Uspostavljanje multietničke Kosovske policijske službe zasnovane na poštovanju ljudskih prava, koja je dostigla broj od preko 5700 službenika, koji su sada uključeni u gotovo sve oblasti policijskog rada na Kosovu;
- Preko 370 lokalnih sudija i tužilaca radi širom Kosova, među kojima je sve veći broj kosovskih Srba i pripadnika drugih manjinskih zajednica;

Predstojeći izazovi

Ipak, mnogo posla još mora da bude urađeno da bi bila uspostavila vladavina prava na Kosovu:

- Pre svega mora da bude poboljšana bezbednost okruženja za pripadnike svih etničkih zajednica u oblastima gde oni čine manjinu;
- Sve zajednice moraju da pruže nedvosmislenu podršku posvećenosti UNMIK-a i PIS borbi protiv kriminala, a naročito protiv međuetničkog kriminala, organizovanog kriminala, trgovine ljudima i terorizma;
- Stanovnici Kosova moraju postupno da preuzimaju veću funkcionalnu odgovornost u čitavom sektoru pravosuđa i u zatvorima i KPS, i da pokažu svoju sposobnost da vrše te odgovornosti efikasno i nepristrasno u odnosu na sve etničke zajednice;
- Pravosudni sistem UNMIK-a, građanski i krivični, mora da bude efikasan i jednako dostupan muškarcima i ženama i svim zajednicama na Kosovu;
- Svedoci moraju da budu bolje zaštićeni od osвете;

- Korupcija mora da bude na udaru u svim javnim institucijama, a prekršioc da budu privedeni pravdi;
- Svi stanovnici i institucije na Kosovu moraju da održavaju visok nivo privrženosti bezbednosti međunarodnih i lokalnih pripadnika organa reda, sudija i tužilaca.

Prioritetne akcije

- Privođenje pravdi, što je pre moguće, odgovornih za krivična dela nasilja od 17. do 20. marta 2004. godine i njihovo adekvatno kažnjavanje;
- Do polovine 2004. godine, jačanje kapaciteta policije da istražuje zločine protiv pripadnika manjih etničkih zajednica uspostavljanjem centralnog tima za praćenje i dodeljivanjem policajcima u svim regionima i stanicama posebnih odgovornosti za istraživanja takvih zločina;
- Poboljšanje standarda sudija i tužilaca uvođenjem novog obaveznog pravosudnog prijemnog ispita, osnivanjem nove škole za sudije za prekršaje koja će da obučava svakog novog sudiju i tužioca pre njihovog stupanja u službu i ustanovljavanjem punog programa obaveznog kontinuiranog profesionalnog obrazovanja sudija i tužilaca. Ovo treba da bude ostvareno do marta 2005. godine, a u budućnosti uspešan rad zavisiće od odgovarajućeg finansiranja iz Konsolidovanog budžeta Kosova;
- Pokretanje, do kraja 2004. godine, obuke lokalnih sudija i tužilaca za preuzimanje slučajeva organizovanog kriminala, korupcije i ostalih teških krivičnih dela, tako da broj ovakvih slučajeva koji se dodeljuju lokalnim tužiocima i sudijama neprestano raste;
- Primena strategije za borbu protiv korupcije, do sredine 2005. godine, širom PIS u skladu sa strategijom KP/EAR;
- Izgradnja i otvaranje, do kraja 2004. godine, održivih kapaciteta za zaštitu svedoka na Kosovu i obezbeđivanje aranžmana za preseljenje zaštićenih svedoka van Kosova u istom roku.

1. JEDNAK PRISTUP PRAVOSUĐU

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
1. Sva krivična dela su detaljno istražena, bez obzira na etničku pripadnost žrtve ili počinioca	1.1 Policija UNMIK-a (CIVPOL i KPS) istražuju krivična dela bez straha ili favorizovanja i bez ikakve polne pristrasnosti, sa posebnim prioritetom datim istragama krivičnih dela nasilja počinjenih tokom događanja između 17-20. marta 2004. godine.	Stub I (policija)	KP (Savetodavna kancelarija o dobrom upravljanju (DU), ljudskim pravima (LjP), jednakim mogućnostima (JM) i pitanjima polova (PP)	u toku
	1.2 Tranzicija KPS-a u profesionalnu, nepristrasnu i multietničku snagu koja sadrži specijalizovane službe a koja je podržana adekvatnim resursima iz PIS (budžetski resursi i administrativna podrška)	Stub I (Pravosuđe)	PIS (KP, Skupština, sudovi)	u toku; tranzicija završena do kraja 2006. god. (ovisno o reviziji)

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	1.3 PIS na svim nivoima jasno podržavaju u javnim izjavama temeljne istrage bez obzira na etničku ili političku pripadnost žrtava i uzdržavaju se od političkih optuživanja da je istraga etnički ili politički motivisana	PIS		u toku
	1.4 Politički lideri ohrabruju sve stanovnike Kosova da sarađuju sa policijom u rešavanju svih krivičnih dela, uključujući međuetnička krivična dela	PIS		u toku
	1.5 Povećanje javnog poverenja u policiju putem proaktivne javne informacione strategije koja vodi do veće transparentnosti i boljeg javnog razumevanja	PIS (KP, Skupština), opštine	Stub I (Policija)	Uvodi se u fazama do sredine 2005. god.

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	1.6 Nacrt i proglašenje zakonodavstva o uspostavljanju KPS-a	UNMIK Stub I (Pravosuđe), Kancelarija Pravnog savetnika	PIS	Kraj 2004.
2. Gonjenje i osuđivanje počinioca krivičnih dela je dosledno i efikasno, bez obzira na etničku pripadnost žrtve ili počinioca	2.1 Sudovi donose odluke, a tužioci krivično gone na osnovu važećeg zakona, a ne na osnovu etničke, polne, verske ili političke pripadnosti ili finansijskog uticaja	PIS (sudovi, tužioci)		u toku
	2.2 Razvoj Sudske inspeksijske službe (SIS) u cilju izgradnje kapaciteta kosovskog osoblja da analizira i procenjuje funkcionisanje sudova i tužilaštava, kao i da primenjuje zaključke ovih analiza i procena	UNMIK Stub I (Pravosuđe)		u toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
3. Napravljen je značajan napredak u rešavanju najozbiljnijih ubistava i napada na pripadnike etničkih manjina	3.1 Povećano razmeštanje službenika KPS-a iz svih zajednica u policijske jedinice specijalizovane za kriminalne istrage, uz obezbeđivanje adekvatne obuke da bi mogli da obavljaju ove poslove	Stub I (Policija)		u toku
	3.2 Razmeštanje i obuka službenika KPS-a u sve regione i stanice sa posebnom odgovornošću za istraživanje i praćenje krivičnih dela protiv pripadnika etničkih manjina	Stub I (Policija)		septembar 2004. god. a posle toga nastavljeno
	3.3 Uspostavljanje centralnog tima za praćenje koji razmatra sve istrage teških krivičnih dela protiv pripadnika etničkih manjina i poboljšanje koordinacije između istražnih službi	Stub I (Policija)		jun 2004. god. a posle toga nastavljano

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
4. Svedoci su efikasno zaštićeni od zastrašivanja i osвете.	4.1 Postignuti su formalni ili <i>ad hoc</i> sporazumi sa susednim i drugim zemljama na osnovu kojih se svedoci i porodice premeštaju sa Kosova	Stub I (Policija I pravosuđe), Kancelarija Pravnog Savetnika		Prva premeštanja shodno sporazumima iz septembra 2004. god i nadalje
	4.2 Identifikuju se ili (ako je potrebno) izgrađuju, otvaraju a zatim održavaju adekvatni kapaciteti na Kosovu za zaštitu svedoka	Stub I (Policija I pravosuđe)		Identifikacija: do aprila 2004. otvaranje do septembra 2004. god. održavanje posle toga

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	4.3 Preispituje se i menja zakonodavstvo o zaštiti svedoka da bi se obezbedilo da svedoci budu obavješteni o svim raspoloživim zaštitnim merama, da bi bile ojačane krivične sankcije za kršenje naredbe o zaštiti da bi bila obezbeđena osnova u propisima za izmeštanje svedoka i za obuku sudova i tužilaca u izmenjenim odredbama zakona.	Stub I (Pravosuđe) KPP, KIP		Jun 2004. godine (Preispitivanje) Decembar 2004. godine (objavljivanje) sledi preispitivanje
	4.4 Obezbeđivanje sudovima odgovarajuće opreme za očuvanje anonimnosti zaštićenog svedoka	PIS (MJS, OPA)	Stub I (pravosuđe)	Januar 2005.

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	4.5 Nameću se i sprovode oštre kazne za javne službenike, advokate i druge koji otkrivaju, i za medije koji objavljuju poverljive detalje o zaštićenim svedocima	UNMIK (Privremeni komesar za medije(PKM)); PIS Advokatska komora Kosova (AKK)		u toku
	4.6 Istražuju se, gone i kažnjavaju napadi na svedoke	Stub I (Policija), sudovi, tužioci		u toku
5. Stope razrešavanja krivičnih dela nasilja protiv lica iz svih zajednica su približno jednake	5.1 Uspostavljanje sistema praćenja slučajeva krivičnih dela koja uključuju manjine i tretmana manjina od strane pravosudnog sistema; rayrešavanje problema koji su utvrđeni sistemom praćenja	Stub III, Stub I (Policija i pravosuđe)	PIS (MJS/OSA)	sredina 2004. (uspstavljeno praćenje), a posle toga nastavljeno
	5.2 Razvoj i primena strategije bezbednosti zajednice uz uključenje zajedničkih saveta za prevenciju kriminala u svim opštinama	Stub II	KP, opštinske vlasti, Stub I (Policija)	u toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
6. Neprofesionalno ponašanje sudija, tužilaca, advokata, policije i zaposlenih u kazneno-popravnom sistemu biva rutinski istraženo i adekvatno kažnjavano	6.1 Pritužbe protiv sudija i tužilaca, advokata i službenika pravosuđa, policije i popravnih ustanova istražuju se brzo, preduzimaju se odgovarajuće mere i žalilac dobija pisani odgovor na žalbu bez obzira na etničku pripadnost žalioca ili subjekta žalbe.	Stub I (policija i pravosuđe) KSTK. AKK		Odmah i u toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	6.2 Izgradnja kapaciteta (posebno kosovskog osoblja) u okviru Sudske inspeksijske službe u cilju ispitivanja navodnog neprofesionalnog ponašanja sudija i tužilaca i podnošenje nalaza KSTS-u, uz istovremenu izgradnju kapaciteta kosovskih članova KSTS-a da vode disciplinska saslušanja u odgovarajućim slučajevima	Stub I (pravosuđe),		u toku
	6.2 Ispitivanje navodnog neprofesionalnog ponašanja advokata i sprovođenje disciplinskih saslušanja u odgovarajućim slučajevima	AKK	Stub I (pravosuđe)	U toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	6.3 Ispitivanje navoda o rđavom ponašanju tužilaca i vršenje disciplinskih saslušanja kad je to potrebno	AKK	Stub I (pravosuđe)	U toku
	6.4 Priručnici o smernicama i postupcima za UNMIK Policiju (CIVPOL i KPS) se konstantno preispituju i ažuriraju, navodno neprofesionalno ponašanje se temeljno ispituje i vode disciplinska saslušanja u odgovarajućim slučajevima	Stub I (Policija)		U toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	6.5 Ispitivanje navodnog neprofesionalnog ponašanja zaposlenih u kazneno-popravnom sistemu i sprovođenje disciplinskih saslušanja u odgovarajućim slučajevima	Stub I (pravosuđe)		U toku
7. Postoje profesionalni kodeksi ponašanja za sudije, tužioce, advokate i druge pripadnike policije i kazneno-popravnog sistema, uključujući predstavnike svih kosovskih zajednica u Advokatskoj komori	7.1 Razmatranje i po potrebi revizija kodeksa ponašanja sudija, tužilaca i advokata i zaposlenih u policiji i kazneno-popravnom sistemu u cilju obezbeđivanja usklađenosti sa međunarodnim standardima i uključivanja principa ravnopravnosti polova	Stub I (policija i pravosuđe), KSTS, AKK	KP (Savetodavna kancelarija za DU, LjP, JM i PP	Septembar 2004.

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	7.2 Sudije, tužioci, pravnici i policija i zaposleni u kazneno popravnim ustanovama su obučeni u skladu sa revidiranim kodeksom ponašanja	Stub I (Pravosuđe), KSI, PIS (MJS/OSA), SKPS, AKK		permanentno posle septembra 2004.
	7.3 Efikasno uklanjanje svih prepreka za učešće žena u ovim profesijama a preduzete su i afirmativne akcije u cilju promovisanja uključivanja značajnog broja žena	KP (Savetodavna kancelarija za DU, LjP, JM i PP), Stub I (Policija i pravosuđe), AKK		decembar 2004. a posle permanentno
	7.4 Razvoj i primena strategija za ohrabrivanje uključenja žena i pripadnika svih zajednica u Advokatsku komoru Kosova i praćenje nivoa učešća žena i manjinskih zajednica u cilju obezbeđivanja efikasnosti strategije	Advokatska komora Kosova	KP (Savetodavna kancelarija za DU, LjP, JM i PP), Stub III	Sredina 2004. a posle permanentno

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	7.5 Uključivanje u advokatski Etički kodeks odredbi o međuetničkoj i verskoj toleranciji i propisno sankcionisanje svake žalbe zbog etničke ili verske netrpeljivosti ili neprofesionalnog ponašanja u slučajevima koji uključuju stranke iz različitih etničkih zajednica.	AKK	KP (Savetodavna kancelarija za DU, LjP, JM i PP) , Stub III	Sredinom 2004. godine i nadalje
8. Dela osвете protiv pojedinaca koji su uključeni u disciplinske procese su retka, a takvi pojedinci su adekvatno zaštićeni	8.1 Revizija i po potrebi izmena uslova zapošljavanja i disciplinskih postupaka za javne službenike u cilju obezbeđivanja da su podnosioci žalbi zaštićeni od maltretiranja	Stub II,	PIS (MJS/OSA)	sredina 2004.

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	8.2 Uvođenje i sprovođenje zakonodavstva u cilju zaštite podnosilaca žalbi od maltretiranja obezbeđivanjem adekvatnih sudskih ili drugih lekova	PIS (Ministarstvo za rad i socijalne službe)		kraj 2004. (proglašavanje) sredina 2005. (potpuno sprovođenje)
9. Sve zajednice su potpuno i pošteno zastupljene među sudijama, tužiocima i Kosovskoj policijskoj službi (KPS) i Kosovskoj popravnoj službi	9.1 Nema diskriminacije protiv pripadnika manjina koji se prijavljuju za mesta policijskih službenika i službenika u popravnim ustanovama	Stub I (pravosuđe)		Odmah
	9.2 Podrška i pomoć pri zapošljavanju tužilaca i sudija iz manjinskih zajednica u pravosudni sistem UNMIK-a,	Stub I (Pravosuđe), PIS (KP, Skupština, Sudovi),		u toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	9.3 Odgovarajući kandidati za tužioce i sudije iz manjinskih zajednica su preporučeni i odobreni bez odlaganja i diskriminacije	PIS (Skupština), KSTS		u toku
	9.4 Uvođenje a zatim i sprovođenje obavezne multietničke i polno uravnotežene politike za upošljavanje sudija, tužioca, KPS i popravne službe, koja zahteva ravnopravnu zastupljenost na svim nivoima, uključujući odbredbe provedbe	Stub I, KSTS	PIS, KP (Savetodavna kancelarija za DU, LjP, JM i PP)	sredina 2004. (uvođenje); sprovođenje posle toga stalno
10. Institucije funkcionišu u cilju obučavanja i obrazovanja policije, sudija, advokata i rukovodilaca u kazneno- popravnom sistemu	10.1 Transformacija Škole KPS u održivu buduću instituciju za obuku policijskih službenika i službenika u popravnim institucijama koja uključuje postepen prenos odgovornosti na kosovsko osoblje.	Stub I (policija) i Stub III	PIS	značajan prenos funkcionalnih odgovornosti do sredine 2005.

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	10.2 Obezbeđivanje da komponenta shvatanja etničke ravnopravnosti i ravnopravnosti polova bude integrisana u svaku obuku koju pohađaju policijski službenici, sudije, advokati, tužioci i rukovodioci u kazneno-popravnom sistemu i da to bude integralni deo programa za kontinuirano profesionalno obrazovanje	Stub I (policija i pravosuđe), Stub III (KSI, ŠKPS)	PIS, KP (Savetodavna kancelarija za DU, LjP, JM i PP)	proces je u toku, sa namerom da bude potpuno integrisan do početka 2005.
	10.3 Donošenje novog zakonodavstva u cilju uspostavljanja novog Kosovskog sudskog instituta (KSI) i uvođenja novog ispita i obuke pre imenovanja na dužnost sudija i tužioca	Uspostavljanje novog KSI: PIS (Skupština), Novi ispit i obuka: Stub I (pravosuđe), Stub III, Kancelarija Pravnog Savetnika		sredina 2004.

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	10.4 Realizacija novog sudskog ispita i programa obavezne obuke sudija i tužilaca pre njihovog imenovanja na funkcije; sistem stručne obuke u toku službe je poboljšán i proširen	KSTS, KSI, PIS (MJS/OSA)		početak 2005. (na snazi je novi ispit i program obuke); poboljšanje stručne obuke je u toku
	10.5 Stalni program pravnog obrazovanja pravnika ustanovljen je u okviru Advokatske komore Kosova	AKK	Stub III, donatori	uspostavljeno do početka 2005. godine

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
11. Efikasan i nepristrasan pravosudni sistem u oblasti građanskog prava pristupačan je pripradnicima svih zajednica na Kosovu	11.1 Obezbediti da su sudovi otvoreni i da uspešno funkcionišu u svim opštinama; otvorene su sudske kancelarije za vezu u svim manjinskim zajednicama koje trenutno nemaju zadovoljavajući pristup pravosuđu UNMIK-a, čime se olakšava eliminacija paralelnih sudskih struktura	Stub I (pravosuđe)		u toku
	11.2 Revizija plata sudija i tužilaca u cilju obezbeđivanja adekvatne kompenzacije i sprovođenje bilo kojih preporuka za povećanje plata	PIS	Stub I (pravosuđe)	sredina 2004. (revizija); januar 2005. (sprovođenje)

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	11.3 Primena održivog sistema građanske pravne pomoći, kompatibilnog sa evropskim standardima i podjednako dostupnim muškarcima i ženama i svim zajednicama na Kosovu	Stub I (pravosuđe), EAR		Početak 2005. a posle toga stalno
12. Broj nerešenih predmeta iz oblasti građanskog prava u sudovima se konstantno smanjuje	12.1 Reforma sudova u cilju optimizacije raspodele sudija među sudovima, uključujući zakonodavnu reformu sudskog sistema ukoliko je potrebno	Stub I (pravosuđe), KSTS	PIS (MJS/OSA i sudovi)	kraj 2004.

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	12.2 Uspostavljanje i sprovođenje mehanizama i postupaka za pojedince za podnošenje zahteva za odgovarajuće pravne lekove kada je utvrđeno da građanski postupci prekomerno dugo traju	Stub I (pravosuđe), Kancelarija Pravnog Savetnika (KPrS)		kraj 2004. a posle toga stalno
	12.3 Uvođenje automatizovanog sistema za obradu predmeta u svim sudovima	PIS (MJS/OSA i sudovi)	Stub I	kraj 2004.
13. Presude u predmetima iz građanskog prava se sprovode, sudski izvršni službenici obavljaju svoj posao, a sudske kazne se rutinski naplaćuju	13.1 Zapošljavanje, obuka i raspoređivanje odgovarajućeg broja sudskog izvršnog osoblja u svim sudovima	PIS (MJS/OSA i sudovi)		kraj 2004.

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	13.2 Sudski izvršioци ubiraju kazne nepristrasno bez obzira na etničku pripadnost, pol, versku ili političku pripadnost; žalbe na rđavo ponašanje protiv sudskog osoblja bivaju odmah istražene i preduzima se odgovarajuća disciplinska akcija,	PIS (MJS/OPA)		Odmah i u toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
14. Zakonodavstvo u oblasti građanskog prava je revidirano i razvijeno u cilju obezbeđivanja veće usklađenosti sa evropskim standardima	14.1 Razmatranje i, ako je potrebno, revizija zakonodavstva iz oblasti građanskog prava (uključujući Zakon o građanskom postupku, Zakon o obligacijama i Zakon o izvršnom postupku) u skladu sa evropskim standardima, posebna pažnja se pridaje zakonodavstvu koje se odnosi na ravnopravnost polova, i drugo zakonodavstvo iz oblasti građanskih prava	Stub I (Pravosuđe), KPrS	PIS (KP /Skupština)	sredina 2005.
	14.2 Obuka sudija, sudskog osoblja i advokata iz novog zakonodavstva	PIS (MJS/OSA), KSI		kraj 2005.

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
15. Ekspeditivno se razvijaju i efikasno koriste alternative parničnim postupcima za rešavanje građanskih sporova	15.1 Uspostavljanje Odbora zajednica i Odbora za posredovanje u svim opštinama u skladu sa Uredbom UNMIK-a 2000/45 i ohrabrivanje njihovog korišćenja kao alternative parničnom postupku u predmetima koji uključuju opštinske odluke	Opštinske vlasti	Stub II	kraj 2004.
	15.2 Sprovođenje razmatranja alternativa parničnom postupku, posebno arbitraže i/ili posredovanja i razvoj i primena preporuka revizije	Stub III, II	Stub I (pravosuđe)	kraj 2004.

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
16. Sprovode se efikasne aktivnosti u cilju eliminisanja nasilja prema ženama i deci, trgovine ljudima i drugih oblika eksploatacije, koje uključuju preventivno obrazovanje i obezbeđivanje pravnih i socijalnih usluga žrtvama	16.1 Slučajevi trgovine ljudima se gone kao prioritet, uvode se istrage putem prikrivenih mera; unapređeni su programi za prihvatanje, zaštitu i repatrijaciju žrtava trgovine ljudima; povećan je broj službenika KPS-a koji su obučeni i raspoređeni da rade na borbi protiv trgovine ljudima; sprovodi se obuka sudija i tužioca na zakonima protiv trgovine ljudima; predmeti trgovine ljudima u okružnim/opštinskim sudovima su posebno praćeni.	Stub I (policija i pravosuđe)	Stub III	u toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	16.2 Uspostavljeni su mehanizmi za efikasnu primenu Uredbe UNMIK-a 2003/12 o zaštiti protiv nasilja u porodici, uključujući pružanje odgovarajuće obuke sudijskom osoblju	PIS (MONT), KP (Savetodavna kancelarija za DU, LjP, JM i PP)		decembar 2004.
	16.3 Obrazovanje o pravima polova i ljudskim pravima je kao ključni element uključeno u školske nastavne planove i programe u cilju podrške društvenoj transformaciji čiji je odraz pravni sistem	PIS (MONT), KP (Savetodavna kancelarija za DU, LjP, JM i PP)		kraj 2004.
	16.4 Uspostavljanje i funkcionisanje potpuno funkcionalnih centara za pomoć žrtvama koji su na raspolaganju 24 sata dnevno za rešavanje kriznih situacija i koji garantuju uključivanje opštine	Stub I		mart 2004. a posle toga stalno

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	16.5 Promovisanje zakonodavstva koje određuje dužnosti Koordinatora za savetovanje žrtava na osnovu kojih ovi koordinatori pružaju pravne i socijalne usluge žrtvama	Stub I (Pravosuđe), KPrS		mart 2004. (zakonodavstvo); aktivnosti koordinatora za savetovanje žrtava posle toga stalno
	16.6 Revizija i izmena sudskih postupaka u cilju obezbeđivanja da oni garantuju ženama efikasnu zaštitu protiv polno orijentisanih krivičnih dela i drugih krivičnih dela koja neproporcionalno utiču na njih i u cilju obezbeđivanja da okrivljeni, žrtve ili svedoci koji su ženskog pola ne budu ponovo stavljene u ulogu žrtve ili diskriminisane u toku istraživanja i gonjenja krivičnog dela	UNMIK Stub I (pravosuđe), KPrS	KP (Savetodavna kancelarija za DU, LjP, JM i PP)	kraj 2004.

2. NIKO NIJE IZNAD ZAKONA

Standard	Akcija	Odgovorno telo (OT)	Podržano od (PO)	Vremenski okvir
17. Sva krivična dela, posebno ona koja uključuju nasilje, koja promovišu međuetničku mržnju i strah bivaju temeljno ispitivana i rešavana, a počinioци bivaju privedeni pravdi i kažnjavani	17.1 Lokalni i međunarodni tužioci prioriteto tretiraju svaki slučaj nasilja koji uključuje međuetničku mržnju; međunarodni tužioci pažljivo prate slučajeve gonjenja koje vode lokalni tužioci i preduzimaju se akcije da se razradi bilo koje pitanje koje proizađe iz obuke ili se slučaj upućuje Sudskoj istražnoj službi koja ga istražuje	Stub I (pravosuđe)		U toku
18. Incidenti koji uključuju organizovani kriminal, trgovinu ljudima, krivična dela čiji	18.1 Organizovani kriminal i slučajeve terorizma isleđuje specijalizovana jedinica, a gde je moguće, primenjuju se prikrivene mere; broj optužnica za organizovani kriminal i privredni kriminal je u porastu u odnosu na broj incidenata;	Stub I (policija i pravosuđe), Stub IV (Carina)		U toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo (OT)	Podržano od (PO)	Vremenski okvir
je koren u ekstremizmu, terorizmu i privrednom kriminalu bivaju energično ispitivani, a lokalne sudije i tužioci efikasno gone i sude počinocima. Procenat nerešenih slučajeva krivičnih dela čiji je koren u ekstremizmu ili terorizmu konstantno opada.	18.2 Javne ličnosti (na centralnom nivou i u opštinama) nedvosmisleno osuđuju izjave koje opraštaju ili je verovatno da će da podstaknu nasilje, međuetničku mržnju ili bilo koji drugi vid ekstremizma	PIS (svi); Opštinske vlasti		U toku
	18.3 Dodeljivanje slučajeva organizovanog kriminala /trgovine ljudima/terorizma lokalnim sudijama je u postepenom porastu	Stub I (pravosude)	PIS (sudovi)	Dodeljivanje lokalnim sudijama u toku do sredine 2005. i nastavlja se posle toga
	18.4 Uspostavljanje Kancelarije specijalnog tužioca u okviru OZP u cilju koordinisanja gonjenja specijalnih slučajeva od strane posebno obučених lokalnih tužilaca; međunarodni tužioci prate ova gonjenja i rešavaju slučajeve koji proizađu iz obuke, uz upućivanje Sudskoj istražnoj službi koja istražuje slučaj ili preduzima neke druge mere	Stub I (pravosude)	PIS (sudovi)	Kraj 2004. (uspоставljanje) ; posle toga stalno
	18.5 Intenziviranje obuke za KPS, sudije i tužioce za isledivanje i gonjenje ovih teških krivičnih dela	Stub I (pravosude) Stub III (KSI, ŠKPS)	PIS (MJS/O SA)	Kraj 2004. a posle toga stalno

Standard	Akcija	Odgovorno telo (OT)	Podržan o od (PO)	Vremenski okvir
	18.6 UNMIK, PIS i opštinske vlasti predstavljaju jedinstveni front u podršci punoj saradnji istragama organizovanog kriminala, trgovine ljudima, privrednog kriminala, kriminala čiji je koren u ekstremizmu i terorizmu, posebno kada su uključene javne ili uticajne ličnosti	PIS (svi); opštinske vlasti	Stub I	U toku
	18.7 Uspostavljanje mehanizma za procenu potreba obezbeđivanja lokalnih sudija i tužilaca koji će da preuzmu odgovornost za teška krivična dela i obezbeđivanje da bezbednosne mere budu preduzete u skladu sa napravljenim procenama	Stub I		Sredina 2004. i nadalje
19. Počinioцима napada na sudije, tužioce, službenike KPS i svedoke biva pošteno suđeno pred lokalnim sudovima i oni dobijaju odgovarajuće kazne	19.1 Prati se svaki napad na sudije, tužioce i službenike KPS u cilju obezbeđivanja propisne istrage slučaja i pripreme za gonjenje	Stub I (pravosude)	Stub III	U toku
	19.2 Praćenje suđenja koja se vode pred lokalnim sudovima zbog napada na sudije, tužioce, službenike KPS-a i svedoke u cilju obezbeđivanja poštenog suđenja i odgovarajuće kazne	Stub III	PIS (sudovi)	U toku
	19.3 Slučajeve nepoštenog suđenja ili neodgovarajuće kazne istražuje Sudska istražna jedinica i pored svih redovnim putem uložених žalbi, i prema potrebi daje upute o mogućim disciplinskim merama	Stub I (pravosude), KSTS	KSPV	U toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo (OT)	Podržan o od (PO)	Vremenski okvir
20. Mehanizmi regionalne i međunarodne saradnje funkcionišu za policijske i sudske vlasti, uključujući prebacivanje osumnjičenih i osuđenih lica i uzajamnu pravnu pomoć pravosuđa	20.1 Primena Uredbe UNMIK-a br. 2003/34 biće izvršena što je pre moguće putem pisanih sporazuma sa evropskim državama; u koordinisanim akcijama identifikovani su, locirani i uhapšeni begunci koji mogu da budu predati	Stub I (pravosuđe)	KPrS	April 2004, a posle toga stalno
	20.2 Stalni razvoj policijske saradnje na međunarodnom i regionalnom nivou, daljim jačanjem postojeće saradnje sa Srbijom, Crnom Gorom, BJRM i Albanijom i nastavljanjem pregovora sa Bosnom i Hercegovinom, Slovenijom, Bugarskom i Hrvatskom, uz uključivanje službenika KPS-a prema potrebi i kada je moguće na sve odgovornija radna mesta, kao i poboljšanje reputacije KPS-a kao priznatog pouzdanog partnera u sprovođenju zakona	Stub I	PIS (putem inicijativa Pakta stabilnosti)	U toku
21. Postoji puna saradnja sa Međunarodnim krivičnim tribunalom za bivšu Jugoslaviju (MKTJ), uključujući hapšenje optuženih i obezbeđivanje svedoka i informacija	21.1 Sve institucije UNMIK-a daju potpunu podršku aktivnostima i zahtevima MKTJ	UNMIK (svi)		U toku
	21.2 Sve institucije PIS-a daju potpunu podršku aktivnostima i zahtevima MKTJ	PIS (svi)		U toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo (OT)	Podržano od (PO)	Vremenski okvir
22. Ratni zločini kojima se ne bavi MKTJ bivaju pošteno krivično gonjeni na Kosovu.	22.1 U koordinaciji sa MKTJ-Priština, lokalni tužioci bivaju postepeno regrutovani da bi pomagali (i preuzimali sve veću odgovornost u gonjenju) u svim slučajevima ratnih zločina na Kosovu kojima se ne bavi MKTJ	Stub I (pravosuđe)		Posebna tužilačka služba uspostavljena do kraja 2004.; dodeljivanje slučajeva lokalnim tužiocima u toku je do sredine 2005, a posle toga biva nastavljeno
	22.2 Praćenje suđenja pred lokalnim sudovima i/ili slučajeva ratnih zločina kod tužilaca i pokretanje bilo kojih pitanja nastalih u toku obuke, prenošenja slučaja Sudskoj istražnoj jedinici, ili preduzimanje druge mere	Stub I, Stub III	PIS (sudovi)	Isto kao u 22.1

3. PRIVREDNI I FINANSIJSKI KRIMINAL

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržan o od	Vremenski okvir
23. Uspostavljeni su efikasni pravni, finansijski i administrativni mehanizmi koji odgovaraju standardima EU za borbu protiv ekonomskog kriminala u javnom i privatnom sektoru, uključujući i zaplenu nelegalno stečene imovine	23.1 Pravljenje i proglašavanje antikorupcijskog zakonodavstva (uključujući relevantne preporuke Antikorupcijske strategije KP/EAR), zakona o privrednom kriminalu i drugog relevantnog zakonodavstva	UNMIK (KPrS)	PIS (KP, Skupština), Stub I	Kraj 2004.
	23.2 Uspostavljanje i praćenje finansijskih i administrativnih mehanizama potrebnih za obezbeđivanje pune primene zakona proglašenih prema 23.1, uključujući primenu relevantnih preporuka Antikorupcijske strategije KP/EAR	PIS (svi)	Stub I, Stub III	Sredina 2005, i posle toga permanentno
	23.3 Obuka policijskih službenika, carinskih službenika, sudija i tužilaca u vezi sa novim zakonodavstvom	Obuka policije: Stub I (policija), ŠKPS. Obuka sudija/tužilaca: PIS (MJS/OSA), KSI. Obuka carinskih službenika: Stub IV (carina)		Posle proglašenja zakonodavstva permanentno
	23.4 Revizori iz kancelarije Generalnog revizora su obučeni i obavljaju redovne kontrole finansijskih aktivnosti vladinih tela;	(Kancelarija generalnog revizora)		U toku
	23.5 Tela PIS potpuno se pridržavaju revizija Kancelarije generalnog revizora; tela PIS uvide adekvatnu finansijsku kontrolu i sistem interne revizije	PIS (svi)		U toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržan o od	Vremenski okvir
24. Velika većina zaposlenih u javnom sektoru shvata potrebe etičkog ponašanja, posebno u odnosu na sukob interesa	24.1 Pravila etičkog ponašanja posebno ukorenjena u Pravilniku javnih službi, objašnjena su svim javnim službenicima i bivaju efikasno primenjena	PIS (MJS/OSA)		Sredina 2004.a posle toga stalno
25. Stvoreni su odgovarajući istražni mehanizmi koji efikasno funkcionišu	25.1 Služba za finansijske istrage i Istražna operativna jedinica su potpuno funkcionalne	UNMIK		Početak 2004.
	25.2 Oformljena je služba protiv javne korupcije, najpre uz učešće (a na kraju uz rukovođenje) lokalnih tužilaca, koja goni, koristeći svoje diskreciono pravo, bilo koji slučaj javne korupcije; izabrani su lokalni tužioci za ovu službu koji su obučeni za obavljanje svoje uloge, pri čemu biva praćen njihov rad, a sva pitanja bivaju razrešavana daljom obukom ili upućena Sudskoj istražnoj službi na disciplinsku istragu	Stub I (pravosude)		Decembar 2004. (služba je oformljena); decembar 2005. (službu vode lokalni tužioci a njihov rad prate međunarodni predstavnici)
26. Zakonodavstvo o pranju novca biva efikasno primenjivano i bivaju prijavljene sumnjive finansijske transakcije	26.1 Uspostavljanje i funkcionisanje Finansijskog informacionog centra kako je predviđeno u Uredbi o pranju novca, najpre pod međunarodnom kontrolom, ali uz postepeno prenošenje odgovornosti na kosovsko osoblje	Stub I (policija)		Početak 2004. (uspostavljanje a posle toga permanentno)
	26.2 Obuka odgovornih finansijskih lica i drugih lica za podnošenje izveštaja prema Uredbi o pranju novca	Stub I (policija)		Sredina 2004.
	26.3 Obuka carinskih službenika oko prava zaplene itd. prema Uredbi o pranju novca	Stub I (policija), Stub IV (BPK)		Maj 2004.
	26.4 Obuka policije (uključujući KPS) u primeni Uredbe o pranju novca	Stub I (policija), ŠKPS		Maj 2004.
	26.5 Obuka sudija i tužilaca u primeni Uredbe o pranju novca	Stub I (policija), Stub III, KSI		Maj 2004.

ZNAČENJE SKRAĆENICA:

KGR	Kancelarija generalnog revizora
BPK	Bankarstvo i platni promet Kosova
OCA	Odeljenje civilne administracije (Ministarstvo javnih službi)
OSA	Odeljenje sudske administracije (Ministarstvo javnih službi)
EAR	Evropska agencija za rekonstrukciju
AKK	Advokatska komora Kosova
KSI	Kosovski sudski institut
KSTS	Kosovski sudski i tužilački savet
ŠKPS	Škola Kosovske policijske službe
MONT	Ministarstvo obrazovanja, nauke i tehnologije
MJS	Ministarstvo javnih službi
KPrS	Kancelarija Pravnog savetnika (UNMIK)
KP	Kabinet Premijera
(Savetodavna kancelarija za DU, LjP, JM i PP)	Savetodavna kancelarija za dobro upravljanje, ljudska prava, jednake mogućnosti i pitanja polova
PKM	Privremeni komesar za medije (UNMIK)